

NOTAT

Finanstilsynet

9. januar 2013

J.nr.

/kn/chb/pbg

Betraggende og rimelige beregningsgrundlag for forhøjelser af præmier og for forhøjelser af ydelser for bonus

Finanstilsynets vejledende udtalelse om lov om finansiel virksomhed § 20, stk. 1, nr. 2 og 3 og § 21, stk. 1 og 4.

Finanstilsynets udtalelse

Tegningsgrundlag skal som udgangspunkt være betraggende, uanset om de beregnede forsikringsydelser aftalemæssigt er garanterede, betinget garanterede eller ugaranterede.

Livsforsikringselskaber og tværgående pensionskasser skal i denne forbindelse være opmærksomme på, at ældre tegningsgrundlags beregningselementer kan ophøre med at være betraggende med tiden. Det vil som konsekvens heraf være nødvendigt at indføre skærpede beregningsgrundlag for forhøjelser af præmier og for forhøjelser af ydelser for bonus.

Tilsvarende gælder for så vidt angår de beregningsgrundlag, der anvendes ved forøgelse af forsikringsydelser for bonus.

Det er Finanstilsynets praksis, at beregningsgrundlaget for forhøjelser af præmier og for bonus, for at være i overensstemmelse med lovgivningens krav om at være betraggende og rimelige, skal leve op til følgende krav:

- De beregningselementer (rentesatser, omkostningssatser og statistiske beregningselementer), der anvendes i beregningsgrundlaget for forhøjelser af præmier og for bonus ved beregning af *garanterede forsikringsydelser*, skal vælges med forsigtighed.
- De beregningselementer (rentesatser, omkostningssatser og statistiske beregningselementer), der anvendes i beregningsgrundlaget for forhøjelser af præmier og for bonus ved beregning af *betinget garanterede*

forsikringsydelser, skal vælges med forsigtighed. Dog kan de beregningselementer, der aftalemæssigt kan ændres som følge af opfyldelsen af nærmere fastsatte betingelser, vælges på baggrund af mere realistiske forudsætninger. Det er i den forbindelse en forudsætning, at forsikringsydelserne aftalemæssigt kan nedsættes.

- Beregningsgrundlaget for forhøjelse af præmier og for bonus til beregning af *ugaranterede forsikringsydelser* skal vælges med forsigtighed. Beregningsgrundlaget kan udformes således, at der på baggrund af mere realistiske beregningselementer (rentesatser, omkostningssatser og statistiske beregningselementer) fastsættes højere ugaranterede forsikringsydelser.
- Uanset om et beregningsgrundlag for forhøjelser af præmier og for bonus er garanteret, betinget garanteret eller ugaranteret skal beregningsgrundlagets forudsætninger være tilstrækkelige til, at forsikringsydelserne kan opfyldes, uden at der vil være behov for systematisk tilførsel af andre midler.

Baggrund

Som følge af ændringer i renteniveauet, ændringer i niveauet for omkostninger og ændringer i de observerede dødeligheder og invaliditetshyppigheder har livsforsikringssselskaberne og de tværgående pensionskasser gennem årene indført nye tegningsgrundlag.

En konsekvens af dette har været, at forsikringerne med tiden typisk indeholder flere forsikringsdele tegnet på forskellige tekniske grundlag, hvilket betyder, at beregningselementerne rente, risiko og omkostninger ikke er ens for de forskellige forsikringsdele.

Nogle virksomheder anvender aftalegrundlag, der indebærer, at der udstedes ydelsesgarantier både for forsikringstagerens retrospektive hensættelse og de aftalte fremtidige præmier. Andre virksomheder anvender aftalegrundlag, der indebærer, at der alene udstedes ydelsesgarantier for forsikringstagerens retrospektive hensættelse.

Ligeledes har Finanstilsynets løbende ændring af bekendtgørelse om grundlagsrente for livsforsikringsvirksomhed indført nye tegningsgrundlag med ændrede grundlagsrenter. Herved har bestående forsikringer fået forskellige forsikringsdele med forskellige grundlagsrenter.

Finanstilsynet kan konstatere, at ændringer i forudsætningerne for andre af beregningselementerne i grundlagene, f.eks. dødelighedsforudsætningerne som følge af ændringer i den observerede levetid eller invaliditetshyppigheden blandt de forsikrede, ikke på samme måde afspejles i flere virksomheders udvikling og tilpasning af beregningsgrundlagene for de bestående forsikringer.

Finanstilsynet har således i flere tilfælde konstateret, at manglende tilpasning af beregningselementerne har medført, at såvel stigninger i præmier som bonus for bestående forsikringer ikke anvendes på et tilpas betryggende grundlag.

Med denne vejledende udtalelse vil Finanstilsynet skabe klarhed om tilsynets praksis omkring betryggende og rimelige beregningsgrundlag for forhøjelser af præmier og for forhøjelser af ydelser for bonus.

Retligt grundlag

Det følger af bekendtgørelse nr. 705 af 25. juni 2012 af lov om finansiel virksomhed (herefter FiL) § 20, stk. 1, nr. 2 og 3, at virksomhederne skal anmelde *"grundlaget for beregning af forsikringspræmier, tilbagekøbsværdier og fripolicer"* og *"regler for beregning og fordeling af realiseret resultat til forsikringstagerne og andre berettigede efter forsikringsaftalerne"* til Finanstilsynet.

De anmeldte grundlag skal være *"betryggende og rimelige overfor den enkelte forsikringstager og andre berettigede efter forsikringsaftalerne"*, jf. FiL § 21, stk. 1.

Endvidere følger af FiL § 21, stk. 4, første punktum, at *"De beregningselementer (rentesatser, omkostningssatser og statistiske beregningselementer), der lægges til grund ved beregningen af forsikringspræmier, tilbagekøbsværdier og fripolicer, skal vælges med forsigtighed."*

Herudover følger det af bekendtgørelse nr. 1369 af 8. december 2010 om grundlagsrente for livsforsikringsvirksomhed § 3, at *"Et forsikringsselskab må ikke indgå en forsikringsaftale, hvori selskabet for en periode, der er længere end 1 år, afskærer sig fra at ændre grundlagsrenten for fremtidige præmieforhøjelser, bonustilskrivninger m.v."*

Finanstilsynet påser, at de anmeldte grundlag opfylder disse betingelser, og skal påbyde virksomhederne at foretage de nødvendige ændringer i deres beregningsgrundlag, såfremt dette ikke er tilfældet, jf. FiL § 21, stk. 7.